

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๑๐๑๐/๑๕๓๖

๑๐๑ ๑/๑๕๓

๑๐พค ๖๑

๑๕.๑๐.๖๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส27819 ๑3 กค๑๑

รับที่ : ๑7479/๑1 กค๑๑ ✓

วันที่ : 30 พ.ค. 61 เวลา : 14:45

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ ๖

กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง สัญญาความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Bilateral Swap Arrangement) ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังญี่ปุ่น

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาสัญญาความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังญี่ปุ่น ฉบับปัจจุบัน
๓. สำเนาร่างสัญญาความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังญี่ปุ่น ฉบับปรับปรุง
๔. สำเนาพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ มาตรา ๘ (๒) มาตรา ๒๕ (๘) และมาตรา ๓๕
๕. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๒/๑๓๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง การปรับปรุงสัญญาความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Bilateral Swap Arrangement: BSA) ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และกระทรวงการคลังญี่ปุ่น มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการคลัง ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

กระทรวงการคลังขอเรียน ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ การจัดทำสัญญาความตกลง BSA มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกลไกทางการเงินในการให้ความช่วยเหลือระหว่างกันในกรณีที่ประสบปัญหาดุลการชำระเงินหรือขาดสภาพคล่องในระยะสั้น และเป็นส่วนเสริมความช่วยเหลือด้านการเงินที่ได้รับจากความตกลงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation: CMIM) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) ซึ่ง ธปท. ได้ลงนามในสัญญาความตกลง BSA ฉบับล่าสุด (ฉบับที่ ๔) กับกระทรวงการคลังญี่ปุ่น โดยมีธนาคารกลางญี่ปุ่นเป็นผู้แทนในการทำสัญญาความตกลง เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

/๑.๒ ต่อมา ...

๑.๒ ต่อมา กระทรวงการคลังญี่ปุ่นได้เสนอให้มีการปรับปรุงสัญญาความตกลง BSA ดังกล่าว เพื่อให้การแก้ไขปัญหาสภาพคล่องที่เกิดจากปัญหาการขาดดุลการชำระเงินมีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยมีการเจรจาปรับปรุงสัญญาความตกลง BSA มาอย่างต่อเนื่องจนสามารถบรรลุข้อตกลงร่วมกัน และคณะกรรมการ ธปท. ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๑ อนุมัติให้ ธปท. ปรับปรุงสัญญาความตกลง BSA โดยจัดทำเป็นสัญญาความตกลงฉบับใหม่ (ร่างสัญญาความตกลง BSA ฉบับปรับปรุง) ซึ่ง ธปท. และธนาคารกลางญี่ปุ่น (ในฐานะผู้แทนกระทรวงการคลังญี่ปุ่น) มีกำหนดลงนามในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ธปท. และธนาคารกลางญี่ปุ่นมีกำหนดลงนามในสัญญาความตกลง BSA ฉบับปรับปรุงดังกล่าว ในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑

๔. สาระสำคัญและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลไทย

ร่างสัญญาความตกลง BSA ฉบับปรับปรุง (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) มีสาระสำคัญที่เปลี่ยนแปลงไปจากฉบับปัจจุบัน ดังนี้

๔.๑ การขยายสัดส่วนวงเงินการเบิกถอนในกรณีที่ไม่เชื่อมโยงกับความช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF De-linked Portion: IDLP) จากเดิมร้อยละ ๓๐ (๙๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เป็นร้อยละ ๔๐ (๑,๒๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

๔.๒ ฝ่ายไทยสามารถเลือกเบิกถอนเป็นรูปสกุลเงิน Yen ได้ นอกเหนือจากสกุลเงินเหรียญสหรัฐ สำหรับสาระสำคัญอื่น ๆ อาทิ วัตถุประสงค์ วงเงินสูงสุดที่สามารถเบิกถอนได้ รวมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลไทยทั้ง ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) การลงนามในจดหมายรับทราบข้อผูกพัน (Letter of Acknowledgement) เมื่อ ธปท. จะขอรับความช่วยเหลือภายใต้สัญญาความตกลง BSA ในแต่ละครั้ง (๒) การเข้าร่วมการหารือเชิงนโยบาย (Separated Policy Dialogue) ในกรณีที่ ธปท. ขอรับความช่วยเหลือ และ (๓) การกำหนดบุคคลเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารนั้น ยังคงไว้ตามสัญญาความตกลงฉบับปัจจุบัน

๕. ขัอกกฎหมาย

๕.๑ การจัดทำสัญญาความตกลง BSA ถือเป็นความตกลงเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงิน ซึ่ง ธปท. สามารถดำเนินการได้เองตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ (๒) มาตรา ๒๕ (๘) และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๕.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยมีหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๒/๑๓๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕) แจ้งความเห็นในประเด็นกฎหมายเพื่อประกอบการพิจารณาร่างสัญญาความตกลง BSA ฉบับปัจจุบันของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ โดยมีสาระสำคัญว่าการจัดทำสัญญาความตกลง BSA อยู่ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ของ ธปท. ที่จะดำเนินการได้เอง จึงถือเป็นสัญญาความตกลงในระดับหน่วยงานมิใช่ระดับรัฐ ประกอบกับการที่สัญญาความตกลงดังกล่าวกำหนดให้กฎหมายอังกฤษเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับสัญญาความตกลงฯ แสดงให้เห็นว่าคู่ภาคีมิได้มุ่งหมายให้มีผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกัน

/ตามกฎหมาย ...

ตามกฎหมายระหว่างประเทศ สัญญาความตกลงฯ นี้ จึงไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสัญญาความตกลงดังกล่าวกำหนดว่า เมื่อ ธปท. จะขอรับ ความช่วยเหลือในแต่ละครั้ง รัฐบาลไทยต้องลงนามในหนังสือรับทราบข้อผูกพัน จึงเป็นเรื่องที่สมควรเสนอ คณะรัฐมนตรีทราบและพิจารณาอบหมายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือผู้แทนเป็นผู้ลงนามในหนังสือ รับทราบข้อผูกพันดังกล่าวตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควร

๖. ความเห็นของกระทรวงการคลัง

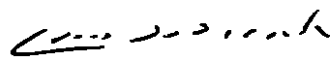
กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า ไม่ขัดข้องในหลักการต่อร่างสัญญาความตกลง BSA ฉบับปรับปรุง เนื่องจากเห็นว่าการขยายสัดส่วนวงเงินการเบิกถอนในกรณีของ IDLP จากเดิมร้อยละ ๓๐ (๔๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เป็นร้อยละ ๔๐ (๑,๒๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และการเพิ่มสกุลเงินเยนให้เป็นสกุลเงินที่ฝ่ายไทย สามารถเลือกเบิกถอนได้นอกจากสกุลเงินเหรียญสหรัฐ เป็นการเพิ่มความยืดหยุ่นในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินผ่านกลไก BSA ระหว่างสองประเทศ เพื่อเสริมสภาพคล่องระยะสั้นระหว่างกันและแก้ไขปัญหาขาดดุล การชำระเงิน อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมความร่วมมือและกระชับความสัมพันธ์กับประเทศญี่ปุ่น และไม่ขัดข้องต่อเนื้อหาของร่างสัญญาความตกลง BSA ฉบับปรับปรุง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลไทย เนื่องจาก มีสาระสำคัญเหมือนสัญญาความตกลง BSA ฉบับปัจจุบัน

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบการปรับปรุงสัญญา ความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Bilateral Swap Arrangement: BSA) ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังญี่ปุ่น ซึ่ง ธปท. และธนาคารกลางญี่ปุ่น (ในฐานะผู้แทนกระทรวงการคลังญี่ปุ่น) มีกำหนดลงนามในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๔๐๒๐ ต่อ ๓๖๖๓

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๔๐๕๔